

Комунальний заклад освіти

“Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді”

На виконання цієї програми в 2024 році працівниками комунального закладу освіти “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” (далі - КЗО “ОЕНЦДУМ”) були проведені різноманітні заходи по вирощуванню сільськогосподарських культур та розведенню декоративної птиці та кролів.

Навчально-дослідна земельна ділянка КЗО “ОЕНЦДУМ” (площа 0,59 га) включає такі відділки: овочевих культур, плодово-ягідних культур, квітково-декоративний, колекційний, виробничий, дендрологічний, сад та виноградник.

Протягом вегетаційного періоду педагогами і юннатами здійснювався догляд за багаторічними квітами та декоративними чагарниками, плодовими, виткими рослинами, висівались польові, овочеві, кормові, лікарські рослини, значна увага приділялась інтенсивному плодovому саду.

На НДЗД восени проводилась оранка овочевих

ділянок з використанням малогабаритної техніки, навесні – боронування та розмітка дослідних ділянок.

Враховуючи умови сьогоднішнього дня, зокрема утримання тварин куточку живої природи за зоолого-тваринницького комплексу, а також допомогу в утриманні тварин Донецького обласного еколого-натуралістичного центру, які були вивезені на початку введення воєнного стану із зони бойових дій, КЗО "ОЕНЦДУМ" спрямовує свою діяльність на збільшення продуктивності овочевих культур, розвиток тваринницької сфери, формує у здобувачів освіти власне бачення господарювання.

В оранжерейі закладу вирощувалась розсада овочів, зелень овочевих культур, проводилась робота по живцюванню актинїдії, квіткових рослин тощо.

Для збільшення врожайності сільськогосподарських культур на НДЗД закладу при висіванні, висаджуванні та під час росту рослинної маси овочевих та кормових культур педагогами активно використовувались мінеральні та органічні добрива для підвищення родючості ґрунту, а також було впроваджено технологію "теплі грядки", застосування якої впродовж трьох останніх років дозволило значно збільшити врожайність вирощуваних рослин, зокрема кормового буряку та столового гарбуза різних сортів, а також частково вирішити проблему з утилізацією бур'яну.

За звітній період була проведена робота по живцюванню плодово-ягідних кущів, вирощуванню овочевих та кормових культур, збору овочів та фруктів, горіхів, сушці яблук, лікарських трав.

Так, в цьому році з овочевого відділку КЗО “ОЕНЦДУМ” було зібрано:
гарбуза столового - 380 кг;
буряку кормового - 370 кг;
буряку столового - 80 кг;
моркви - 40 кг;
батату – 70 кг;
кабачків - 70 кг;
волоських горіхів – 50 кг.

Комунальний позашкільний навчальний заклад “Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді” Обухівської селищної ради

Педагоги разом з юннатами в поточному році виростили та зібрали на навчально-дослідних ділянках закладу врожай овочевих рослин:

буряків – 60 кг,
моркви – 54 кг,
томатів -80 кг,
капусти пізньостиглої – 60 кг,
гарбузів – 160 кг,
кукурудзи – 50кг.

Томати та капуста були передані до волонтерського центру Обухівської громади. Вся інша продукція використовується для годівлі мешканців живого куточку.

**Станція юних натуралістів Покровського району”
Криворізької міської ради**

З метою виконання Продовольчої програми і проведення науково-дослідної роботи з вихованцями гуртків на земельній ділянці овочевого відділу СЮН (відділ овочевих культур займає площу 300 кв.м.) протягом 2024 року вирощували 9 родин овочевих культур і представлено 92 сортів.

Для годування тварин живого куточка висадили сорти моркви: Оленка, Берлікумер, Флакке, Цідера, Фаворит, Віта Лонга, але зійшла морква не вся. Врожай почали збирати з липня (кормили тварин все літо) зібрали осінню -23

кг. Столові буряки висадили сорти Циліндра, Бордо, Харківський, Детройт, Дій, Опольский- зібрали врожай 19 кг. Кабачки (с. Аеронавт, Зебра, Гайдамака), врожайність в середньому 4 кг/м².

Весною вирощували редис сорту Сора, зібрали врожай 1,8 кг та листовий салат сорти Лолло Россо, Лолло Біонді, Грін Пік.

Рослини протягом вегетаційного періоду прополювали, поливали, проріджували, підв'язували, підживлювали, проводили боротьбу з шкідниками та хворобами рослин.

Для сортовивчення вирощували солодкий перець різних сортів Шапка гнома, Лайлак Бел, Антей, Катюша, Біг Мама, Асті жовтий, Білозірка, Гогошари, Жовтий дивосвіт, врожайність в середньому 1,8-3 кг/м², в залежності від сорту, гіркий кімнатний перець - Кармен, Аладін.

На НДЗД проводилося вирощування:

- томатів сортів: Армянські, Вернісаж жовтий, Загадка природи, Індійський смугастий, Золотий ларець, Німецький Говард, Римський смугастий, Фіолетова засмага, Южанка, Король краси, Ізмаїльський ребристий, Луна браво, Рябчик, Суперекзот, Товстий боцман, Господар, Де – Барао гігант, Циганочка, Томатне дерево, Синій сонячний світ, Медова крапля, Чудо Землі), врожайність в середньому 2-4 кг/м²;
- баклажанів сортів Лістада де Гандія, Гобі, Матросик, Овальний Рожевий, врожайність в середньому 1,5-2,6 кг/м²;
- картоплі сортів Белла Роса, Лабела, Міранда, Ред-леді, врожайність в середньому 1,6-2 кг/м²;
- огірків сортів Трапер F1, Корвета F1, Даліла F1, РегіяF1, Марієтта F1, Анет F1, Роднічок F1, Соната F1, Сремський F1, Фенікс 640, Білий делікатесний, врожайність в середньому 3,2-3,6 кг/м².

Ростуть на ділянці також культури: цибуля батун, ріпчаста цибуля, часник сорту Софієвський, врожайність в середньому 1,1-1,6 кг/м²; бобові: горох столовий, цукровий горох Сабріна, Альфа, Джек, врожайність в середньому 0,5-0,6 кг/м². квасоля спаржева. Складноцвіті-топінамбур; Губоцвіті: базилік зелений Містер Барн, Рутан, Бадьорий, базилік фіолетовий Ред Рубін, Базилік лимонний, Салатний листовий, м'ята лимонна врожайність в середньому 0,2-0,3 кг/м².

Для тварин живого куточка вирощували моркву, буряк, кабачки, кабаки.

В плодово – ягідному відділі на ділянці проводили обрізання та формування крони дерев та кущів, підв'язування кущів винограду, їх підживлення, боротьбу із шкідниками та збір врожаю.

Комунальний заклад позашкільної освіти “Еколого-натуралістичний центр” Павлоградської міської ради

На території еколого-натуралістичного центру Павлоградської міської територіальної громади розташована ділянка площею 0,3 га, де кліматичні умови, такі як середня температура та рівень опадів, сприяють розвитку різноманітних овочевих та злакових культур.

Особливості місцевого ґрунту та регіонального клімату дають унікальну можливість не лише вивчати різні методи вирощування, а й адаптувати їх для потреб області.

Вирощування овочів та злаків було на НДЗД було спрямоване на забезпечення кормовою базою тварин зоокомплексу ЕНЦ.

Для підтримки продовольчої безпеки та задоволення потреб зоокомплексу обрано 6 основних культур: кабачки, гарбузи, морква, кукурудза, буряк, чумиза. Кожна культура відрізняється як своїм агрономічним значенням, так і цінністю для мешканців регіону.

- Кабачки вирощуються завдяки їх високій популярності та легкості у догляді, що забезпечує високу врожайність навіть за мінімальних витрат.
- Гарбузи обрано як одну з найпоживніших культур, яка може довго зберігатися та є цінним джерелом вітамінів.
- Морква традиційно вирощується як багате джерело каротину та вітамінів, що є важливим елементом раціону тварин.
- Кукурудза вирощувалась на зелену масу для кролів, має високу енергетичну цінність, багатий вітамінний склад, наявність важливих мінералів, присутність у продукті поліненасичених жирних кислот.
- Буряк – культура універсальна, використовується як харчова та кормова рослина, та добре адаптована до місцевих умов.

- Чумиза - забезпечує відновлення тканин, тонізує м'язи, нормалізує обмін речовин, покращує стан пір'я, зміцнює імунітет птахів і позитивно впливає на нервову систему, допомагає впоратися зі стресом.

Для кожної з культур була розроблена ефективна система обробки ґрунту, поливу, внесення добрив та захисту від шкідників, що сприяло досягненню оптимальної врожайності:

- Обробка ґрунту: Проведено підготовчі роботи з оранки, глибокого розпушування та внесення органічних добрив, що поліщило структуру ґрунту і підготувало його до висадки рослин.

- Посів: кабачки, гарбузи, кукурудза висаджувалися прямим посівом у ґрунт, тоді як моркву та буряк сіяли за допомогою точного посіву. Посіви були проведені відповідно до наукових рекомендацій щодо щільності та глибини, щоб забезпечити належний ріст рослин.

- Полив та догляд: Полив здійснювався залежно від потреб культури та погодних умов.

- Внесення добрив: Використовувалися органічні та мінеральні добрива для забезпечення рослин необхідними поживними речовинами. Відповідний розподіл та дозування добрив дозволили досягти високої врожайності.

- Захист від шкідників та хвороб: На ділянці застосовувалися біологічні методи захисту рослин від шкідників. Використання захисних засобів було проведене з урахуванням всіх вимог до екологічного вирощування. Завдяки обраним методам догляду за кожною культурою та належній організації робіт, вдалося досягти таких результатів.

- Врожайність кабачків склала 17 кг.

- Гарбузи продемонстрували високий рівень врожайності – 35 кг, що дозволяє забезпечити зоокомплекс цінним джерелом харчування.

- Морква забезпечила врожайність у 40 кг, демонструючи стабільні показники завдяки злагодженому догляду.

- Кукурудза була зеленим кормом, не зважувалась.

- Буряк мав врожайність 55 кг і використовувався в кормових цілях гризунам.

Враховуючи результати врожайності та проведені заходи, можна стверджувати, що навчально-дослідна ділянка ЕНЦ виконала свою функцію в рамках продовольчої програми, а також стала цінним навчальним майданчиком.

Комунальний заклад “Дитячий екологічний центр” Кам’янської міської ради

На навчально-дослідній земельній ділянці КЗ “Дитячий екологічний центр” Кам’янської міської ради працівниками були висаджені овочеві культури: капуста білокачанна, картопля, помідори, морква, редис, редька біла, редька червона, редька дайкон, кріп, петрушка, щавель, гарбузи, полуниця, кукурудза, огірки, квасоля, салат, буряки, соняшник, солодкий перець.

Першим був зібраний врожай редиски (10 кг), полуниці (15 кг) та щавлю. Добре вродили помідори (60 кг), салати, морква (40 кг), буряк кормовий (50 кг), редьки (близько 30 кг), солодкий перець (30 кг). Найбільше вродили гарбузи: 73 кг.

Нажаль висока температура повітря влітку і у вересні та мала кількість опадів завадили повноцінному досягненню кукурудзи, капусти, картоплі та огірків. Саме ці культури вродили найменше: кукурудзи - 25 початків, капусти - 10 кг, огірків - 3кг, картоплі - 15кг.

Крім овочів цього сезону працівники ДЕЦ зібрали мішок горіхів, глоду - 2,5 кг, кизилу – 3 кг, айви 10 кг, вишні – 10 кг.

На майбутній рік засіяно ділянку пшениці (25 кв.м.). Навесні в планах посадити крім зазначених овочевих культур - батат, баклажани, боби.

В умовах сучасних вимог до продовольчої безпеки Дніпропетровського регіону навчально-дослідні земельні ділянки закладів позашкільної еколого-натуралістичної освіти покликані не лише стати центром практичного навчання та досліджень, а й внести свій вклад у реалізацію обласної Продовольчої програми.

Ці ділянки надають можливість для експериментального вирощування овочів та злаків,

зокрема кабачків, гарбузів, моркви, кукурудзи, буряків, завдяки чому

вихованці та педагоги мають змогу не лише здобувати додаткові знання з аграрного

напряму позашкільної екологічної освіти, але й активно працювати на підтримку та розвиток своїх закладів та громад в цілому, що є надзвичайно важливим в умовах сучасних суспільних викликів.

